

Forvaltningen vare samlede i denne enkelte Embedsvirksomhed. Man kom ved Loven af 26. Maj 1868 saa vidt, at man fik konstitueret et særligt hommunalt Organ i et Byraad, men man tog ikke den Gang det vigtigste Skridt, nemlig at skabe et virkeligt kommunalt Selvstyre, hvad der efter min Mening maa medføre, at de saakaldte Magistratsforretninger overføres fuldstændig til de kommunale Organer, det selvstændige kommunale Organ eller til et selvstændigt kommunalt Organ. Det vilde derfor navnlig efter den Fortid, som denne Sag har haft, have været naturligt, at Regeringen ved denne Lejlighed havde søgt at tage denne Opgave op. Man har imidlertid indskrænket sig til det i og for sig ringe og i mine Øjne lidet betydningsfulde Skridt, at lade Byraadet selv vælge sin Formand og saa i øvrigt kun i meget faa Retninger at tage de deraf flydende Konsekvenser.

Der er fra det radikale Mindretals Side indenfor Udvalget gjort overordentlig anerkendelsesværdige Bestræbelser for at løse den virkelige Opgave, her foreligger, nemlig at benytte denne Lejlighed til at gennemføre det egentlige kommunale Selvstyre. Men disse Bestræbelser ere naturligvis formede ud fra det særlige Syn paa den Sag, som man nærer i vedkommende Parti, et Syn, som jeg ikke deler. Jeg for mit Vedkommende har altsaa kun haft den Vej at gaa, at jeg har maattet søge at antyde, hvilken Vej der efter min Mening var den rette paa dette Omraade, og da mine Tanker ingen Sangbund fandt indenfor Udvalget, har jeg maattet indskrænke mig til — jeg kunde sige — rent programmatisk at opstille, hvad jeg mener her kunde være den rette Vej at gaa.

Købstadforeningen — det ønsker jeg at sige — har egentlig udtalt sig i samme Retning som Mindretallet og jeg, nemlig at det i og for sig ikke var nok med at lade Byraadet vælge sin Formand — dermed vil Opgaven ingenlunde være løst —, men at en virkelig Gennemførelse af kommunalt Selvstyre kræver Overførelsen af i hvert Fald en Del af Magistratsforretningerne til, hvad jeg vil kalde den kommunale Sfære. Men i øvrigt vil jeg ikke tilbageholde den Bemærkning, at Forhandlingerne ved Købstadforenings Møde i høj Grad skuffede mig. Ved en saadan Lejlighed, hvor fagkyndige Mænd, Købstadfolk, kom sammen, skulde man vente, at de havde talt om deres kommunale Erfaringer og om, hvad det paa Basis af disse kommunale Erfaringer kunde være rigtigt for Lovgivningsmagten at foretage sig paa dette Om-

raade. Men i Stedet for fik vi den sædvanlige politiske Lirumlarum. Først stod en Mand op, som tilhørte Regeringspartiet, og han roste Regeringsforslaget, saa stod der en anden Mand op og dadlede det ud fra radikale Synspunkter, en tredje ud fra socialdemokratiske, og en Højremand kvadrede sin Vise. Det behøver man da endelig ikke nogen Købstadforening til; det kan man gøre i Rigsdagen og andre politiske Forsamlinger. Naar der ikke sker andet i Købstadforeningen, end at man hører 4 politiske Foredrag, der nøjagtigt svare til de 4 politiske Standpunkter, der ere indtagne her i Salen ved første Behandling, er det i Virkeligheden ikke nogen som helst Nytte til at faa Resolutioner vedtage paa et saadant Købstadforeningsmøde, og der kan efter min Formening ikke fra vor Side tillægges disse Forhandlinger nogen særdeles stor Betydning.

Naar jeg for mit Vedkommende er gaaet den Vej, at jeg har foreslaaet at skabe en Magistrat, er det ud fra den Betragtning, at vel bør Magistratsforretningerne endog i langt større Omfang, end det foreslaas fra Flertallets Side, overføres til de kommunale Organer, men jeg mener ikke, der skabes en betryggende Ordning for Varetagelsen af Kommunens Interesser, naar den eneste Myndighed herefter bliver Byraadet. Jeg mener nemlig, som man overhovedet fra konservativ Side mener, at den Valgordning, der nu en Gang er truffen, ikke er betryggende. Man er jo — og det skal nok vide at hævne sig — kommen væk fra Skattebevillingsretten som Grundlag — det Grundlag, paa hvilket historisk alle frie Forfatninger ere voksede op, og som er det eneste naturlige, nemlig dette, at naar man betaler sin Skat, skal man ogsaa have Indflydelse paa, hvorledes ens Penge anvendes. Men det sker faktisk ikke; thi de mindre Skatteydere, som have akkurat lige saa megen Indflydelse og i Kraft af deres Tal endogsaa større Indflydelse end de større, ere kun formelt Skatteydere, ere ikke i Virkeligheden Skatteydere, thi de faa af Kommunen Hundreder af Kroner for hver 2—3 Kr., de selv give i Skat. Derfor kunne de ikke i Virkeligheden betegnes som Skatteydere. Omvendt faa de Mennesker, som virkelig dække Kommunernes Udgifter, ikke tilstrækkelig Indflydelse. Man har brudt selve det historiske Grundlag, hvorpaa enhver Forfatning, ogsaa kommunal Forfatning, bør bygges op, nemlig Skattebevillingsretten. Derfor mener jeg, der paa en eller anden Maade bør skabes et Organ ved Siden af Byraadet, hvorved der kan